

1. Biodiversitetsstrategi (2)

01.05.00-P15-1-19

Resumé

I budgetaftalen 2019 er det politisk vedtaget, at udarbejde en ambitiøs udviklingsplan, *Naturplan 2020*, for rekreative områder og naturen generelt. *Naturplan 2020* vil bestå af to strategier, hvoraf den ene er *Biodiversitetsstrategi - strategi for en rigere natur*.

Udarbejdelsen af biodiversitetsstrategien igangsættes med en række anbefalinger fra GRO og afsluttes med en politisk vedtagelse i Plan- og Miljøudvalget i 2020.

GRO behandler teamet biodiversitet gennem to møder. Ved første møde var Plan- og Miljøudvalget inviteret med til at høre et oplæg ved Morten D.D., biolog og museumsdirektør for Naturhistorisk Museum i Aarhus. Oplægget handlede om, hvordan arealer kan indrettes så de sjældne og uerstattelige dyre- og plantearter tilgodeses mest muligt.

GRO skal udarbejde anbefalinger, som kan medvirke til at Horsens Kommune får en rigere natur og højere biodiversitet.

Med denne indstilling afrunder GRO sit tema om biodiversitet.

Indstilling

Formålet med punktet er, at

1. GRO udarbejder anbefalinger, som kan medvirke til at Horsens Kommune får en rigere natur og højere biodiversitet.

Beslutning

GRO drøftede temaet biodiversitet. GRO udarbejdede følgende 6 anbefalinger til den kommende biodiversitetsstrategi.

1. FORMIDLING

GRO anbefaler Plan- og Miljøudvalget, at biodiversitetsstrategien indeholder retningslinjer for at gøre biodiversitet mere forståeligt for forskellige grupper, som kan være børn, voksne, foreninger, industri og landbrug.

Retningslinjerne kan omfatte formidling som:

- forklarer at tiltag, for at få mere natur ind på kommunens arealer, er velovervejede tiltag, som både gavner biodiversitet og økonomi i kommunen
- imødekommer modstand, der kan opstå mod "vildere" natur og grønne arealer, hvor der er mere ukrudt (vilde plantearter) som følge af mindre pleje og græsklipping, og mere "rodet" med eksempelvis udgåede eller væltede træer

- vejleder borgere og virksomheder, som gerne vil bidrage selv, herunder muligheder i egen have, fællesarealer eller arbejdsplads
- vejleder daginstitutions- og skoleområdet, som gerne vil inddrage børn og unge i arbejdet med biodiversitet, herunder muligheder for at bidrage med tilplantning og pleje.

Retningslinjer kan omfatte, hvordan formidling kan:

- være tilgængelig for alle
- give positive oplevelser med de vilde dyr og planter, som både kan give mere livskvalitet og kan inspirere til at passe på naturen
- indgå i planlægning af byudvikling, eksempelvis at arealer med vild natur er tilgængelig og tæt nok på institutioner
- være en del af tværgående samarbejder mellem kommune og grupper af foreninger og erhverv.

Formidlingstiltag kan eksempelvis være flere faunastræber i det åbne land og flere blomster i byerne, undervisningsforløb og *biodiversitetsdag* med folkeskolerne evt. med Morten D.D. (i lighed med idrætsdag), at der er reserveret rum i bybilledet til biodiversitet som en del af formidlingen af muligheder eller kan være grøn branding eksempelvis med et biodiversitetsmærke.

2. KOMMUNENS EGNE AREALER

GRO anbefaler Plan- og Miljøudvalget, at biodiversitetsstrategien indeholder retningslinjer, om det kommunen selv kan gøre for at øge biodiversiteten på arealer ejet af kommunen. Eksempelvis arealer som allerede er natur, parker, arealer som er reserveret til udvikling, arealer ved lossepladser, bygninger, veje og institutioner m.v.

Retningslinjerne kan omfatte arealtænkning, dvs. hvordan kommunen kan friholde bynære områder og områder i det åbne land til levesteder for dyr og planter.

Retningslinjerne kan omfatte, hvordan kommunen kan tilpasse pleje og drift af områder, så den biodiversitet kommunen allerede har prioriteres, så dyr og planter tilgodeses mest muligt. Herunder beskrive hvordan biodiversitetsvenlig drift kan reducere driftsomkostninger.

3. SAMMENHÆNGENDE URØRT NATUR

GRO anbefaler Plan- og Miljøudvalget, at biodiversitetsstrategien indeholder retningslinjer, om hvordan der i Horsens Kommune kan opnås mere sammenhængende "urørt" eller vild natur, gerne med udgangspunkt i eksisterende natur. *Urørt natur* forstås her bredt som natur, der eksisterer på mere naturlige præmisser. Det vil sige natur uden intensiv pleje, forstlig drift m.v., men som gerne må benyttes rekreativt og have ekstensiv naturpleje med eksempelvis græsning.

Retningslinjerne kan omfatte, hvordan kommunen kan arbejde for sammenhængende natur og for at udvide og forbedre nuværende arealer, som er levesteder for sjældne arter. Herunder hvordan arealer, der udgør "den grønne ring" vest om Horsens by kan indgå. Desuden beskrivelser af hvordan arealer kan inddrages gennem leje eller tilsvarende muligheder.

Retningslinjerne kan omfatte, hvordan områder, der i dag betragtes som ubehagelige eller ubrugelige, eksempelvis gamle lossepladser og banearealer, kan bringes i spil, fordi netop disse arealtyper ofte er levested for sjældne arter.

Retningslinjerne kan omfatte, hvordan kommunen sikrer at få andel i nationale støttepuljer og midler afsat på Finansloven. Eksempelvis for udtagning af kulstofholdige lavbundsarealer, som der er mange af i kommunen omkring Gudenåen. Eller skovfonde, hvor der kan opkøbes landbrugsarealer til skov.

4. SAMTÆNKNING OG SYNERGI

GRO anbefaler Plan- og Miljøudvalget, at biodiversitetsstrategien indeholder retningslinjer, som understøtter at synergier omkring biodiversitet kan foregå både på private arealer og kommunale jorde. Mulighederne for at skabe synergier kan opnås ved at sammentænke arealanvendelse, hvor biodiversitet passer godt sammen med. Det kan eksempelvis være områder til rekreativ udfoldelse, grundvandsbeskyttelse, klimatilpasning eller vejrebatte.

Retningslinjerne kan omfatte, hvordan biodiversitet kan tænkes ind i den kommunale planlægning på alle niveauer. Eksempelvis ved at screene for mulige biodiversitetsfremmende tiltag i projektområder og anlægsopgaver i planfasen. Og ved at screene for mulig biodiversitet i lokalplaner og andre planer. Herunder hvordan områder der udstykkes, kan reguleres til at have særlige naturmæssige karakteristika eller have krav til udenomsarealer.

5. SAMARBEJDER

GRO anbefaler Plan- og Miljøudvalget, at biodiversitetsstrategien indeholder retningslinjer om samarbejder.

Retningslinjerne kan omfatte, hvordan kommunen kan øge biodiversiteten gennem dialog og frivillighed.

Retningslinjerne kan omfatte, hvordan kommunen gennem samarbejder med andre kommuner kan udveksle best practice om at øge biodiversitet gennem arealtænkning og metoder til drift og pleje.

Retningslinjerne kan omfatte, hvordan samarbejder med nabokommuner kan bidrage til sammenhængende naturområder på tværs af kommunegrænser.

6. VISION OG MÅLSÆTNINGER

GRO anbefaler Plan- og Miljøudvalget, at biodiversitetsstrategien indeholder en overordnet vision, som sætter retningen på den lange bane, og at strategien samtidig indeholder målsætninger, som kan realiseres på den korte bane. GRO anbefaler, at der arbejdes fagligt med at sætte ambitiøse og samtidig realistiske mål for arealer med potentiale. Målsætningerne kan medvirke til, at sikre fremgang for vilde arter og hindre tilbagegang for sjældne og truede planter og dyr.

Claus Visby deltog ikke i mødet
Jakob Haugaard deltog ikke i mødet
Machai Gordon deltog ikke i mødet

Sagsfremstilling

Biodiversiteten, dvs. mangfoldigheden af dyr og planter i naturen, er under pres. Der er arter af vilde planter og dyr, som er i tilbagegang i en grad, så der er farer for at de uddør. Ved at sikre og forbedre levesteder for vilde planter og dyr kan kommuner medvirke til at lette dette pres.

I budgetaftalen 2019 er det politisk vedtaget, at udarbejde en ambitiøs udviklingsplan, Naturplan 2020, for de rekreative områder og naturen generelt. Naturplan 2020 vil bestå af to strategier, som tilsammen kobler ind i Plan- og Miljøudvalgets mål i om at ville en tilgængelig natur for alle.

Den ene strategi er Biodiversitetsstrategi - strategi for en rigere natur. Den anden strategi er Friluftsstrategi - strategi for rekreativ natur.

Kommuner har en central rolle i arbejdet med at reducere tabet af biodiversitet. Biodiversitetshensyn kan tænkes ind i alle dele af kommunens forvaltning, planlægning og drift af eksisterende natur og diverse grønne områder. En politisk vedtaget biodiversitetsstrategi, baseret på viden og strategiske prioriteringer, er et vigtigt første skridt mod en helhedsorienteret planlægning og forvaltning, der fremmer den biologiske mangfoldighed i Horsens Kommune.

En biodiversitetsstrategi kan sætte retningen for, hvordan kommunen

- håndterer sin indflydelse på planlægning og udvikling af landarealets anvendelse bl.a. i forbindelse med at kommunen udfører sine lovbestemte opgaver på naturfredningsområder, eller når anvendelsen af et areal ændres
- kan gå forrest og standse tilbagegangen i biodiversiteten på egne arealer. Det gælder både i parker, langs veje og stier, på parkeringsarealer, på udearealer til børnehaver, plejehjem, skoler og andre kommunale institutioner samt i skove og på beskyttede naturarealer mv.
- kan arbejde med formidling af biodiversitet ved at vejlede og inspirere borgere, foreninger og erhvervsliv til frivillige initiativer, der skaber bedre vilkår for vilde planter og dyr, og samtidig har værdi for borgeren.

GRO behandler temaet biodiversitet gennem to møder. Ved første møde var Plan- og Miljøudvalget inviteret med til at høre et oplæg ved Morten D.D., biolog og museumsdirektør for Naturhistorisk Museum i Aarhus. Oplægget handlede om, hvordan arealer kan indrettes så de sjældne og uerstattelige dyre- og plantearter tilgodeses mest muligt.

GRO skal udarbejde anbefalinger, som kan medvirke til at Horsens Kommune får en rigere natur og højere biodiversitet. Anbefalingerne fra GRO skal igangsætte udarbejdelsen af kommunens biodiversitetsstrategi, som afsluttes med en politisk vedtagelse i Plan- og Miljøudvalget i 2020.

Med denne indstilling afrunder GRO sit tema om biodiversitet.

På mødet deltager Flemming Larsen, afdelingschef for Natur og Miljø samt Bettina Lerche og Mette Lindgaard, begge sagsbehandlere ved Natur og Miljø.

/SDP

Bilag

- Bilag 1. Biodiversitet - rammer, muligheder og udfordringer
- Bilag 2, Biodiversitet - kommentarer, fakta og status i Horsens Kommune